

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

6.6.2011

B7-0354/2011

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Sudaan ja Lõuna-Sudaan

Mariya Nedelcheva, Filip Kaczmarek, Gay Mitchell, Cristian Dan Preda, Mario Mauro, Michael Gahler, Nadezhda Neynsky, Joachim Zeller, Michèle Striffler, Giovanni La Via
fraktsiooni PPE nimel

RE\869663ET.doc

PE465.659v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Sudaani ja Lõuna-Sudaani kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Sudaani kohta;
- võttes arvesse üldist rahukokkulepet, millele Sudaani osapooled kirjutasid alla 9. jaanuaril 2005. aastal;
- võttes arvesse nõukogu 31. jaanuari 2011. aasta järeldusi Sudaani kohta;
- võttes arvesse välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Catherine Ashton poolt ELi nimel 7. veebruaril 2011. aastal tehtud avaldust Lõuna-Sudaani enesemääramisõigust käsitlenud rahvahääletuse lõpptulemuste kohta;
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1978(2011);
- võttes arvesse välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Catherine Ashton 24. mai 2011. aasta avaldust olukorra kohta Sudaanis;
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,

- A. arvestades, et Lõuna-Sudaani enesemääramist käsitletud 9. jaanuari 2011. aasta rahvahääletuse lõpptulemus kinnitas suure häälteenamusega osalenute kindlat soovi luua iseseisev riik; arvestades, et rahvahääletus, mille tulemused tegi teatavaks Lõuna-Sudaani rahvahääletuse komisjon ja kiitis heaks Sudaani valitsus, oli ELi ja rahvusvaheliste vaatlajate sõnul aus ja toimus rahumeelsetes tingimustes;
- B. arvestades, et Lõuna-Sudaan kuulutab oma iseseisvuse välja 9. juulil 2011. aastal, mis kattub üldise rahukokkuleppe lõppkuupäevaga;
- C. arvestades, et uue riigina ja ühe kõige vähem arenenud piirkonnana maailmas seisab Lõuna-Sudaan silmitsi tõsiste humanitaar-, sotsiaal-majanduslike ja julgeolekuprobleemidega lisaks äärmisele vaesusele, väga madalale inimarengu tasemele ja riigi vahendite puudumisele;
- D. arvestades, et endiselt on vaja teha tõsiseid jõupingutusi selleks, et lahendada enne riikide lahkulöömist veel suured probleemid, mille üldine rahukokkulepe on lahenduseta jätnud, ning saavutada kokkulepe rahvahääletusele järgnevatel läbirääkimistel, kus käsitletakse selliseid küsimusi nagu naftatulude jagamine, piirid, kodakondsus ning võlgade ja varade jagamine;
- E. arvestades, et alates jaanuaris toimunud rahvahääletusest on pinged Põhja- ja Lõuna-Sudaani vahel suurenenud ja ebastabiilsust tekitavad hääletuse tulemuste ja uue võimu õiguspärasuse kahtluse alla seadmine, ning on teatatud inimõiguste rikkumise ning politsei ja sõjaväe poolt meelevaldse arreteerimise juhtumitest;

- F. arvestades, et vaidlusaluste piirkondade staatus on endiselt lahendamata ja olukord Abyeis halveneb, mistõttu surevad sajad inimesed ja tuhanded on sunnitud lahkuma, ning et alates 21. maist on ala okupeeritud Sudaani relvajõudude poolt ja röövitud on rohkem kui 800 tonni humanitaarabi;
- G. arvestades, et alates 2003. aastast on Darfuris tapetud 300 000 ja ümber asustatud 2,7 miljonit inimest; arvestades, et olukord Darfuris on jätkuvalt äärmiselt murettekitav; arvestades, et hiljuti teatas ÜRO missioon Darfuris valitsuse korraldatud pommitamistest ning et mitu abitöötajat on selles piirkonnas pantvangi võetud; arvestades, et missiooni rünnatakse pidevalt, toimuvad inimröövid ja üldine julgeolekuolukord on halb,
1. tuletab meelde, et austab täielikult rahvahääletuse tulemust kui Lõuna-Sudaani rahva demokraatliku tahte väljendust; kutsub nii Põhja- kui ka Lõuna-Sudaani üles edendama aktiivselt demokraatlikku valitsemistava ning panema mõlemas riigis aluse pikaajalisele rahule, julgeolekule ja heaolule;
  2. avaldab tunnustust üldise rahukokkuleppe osapoolte jõupingutuste ja panuse eest rahvahääletuse ajal ja pärast tulemuste teatavaks tegemist; on siiski arvamusel, et mõlema riigi olukord ohustab jätkuvalt piirkonna stabiilsust;
  3. kordab, et rahvahääletus on osa protsessist, mis peaks viima demokraatia tugevdamiseni; tuletab sellega seoses meelde, kui oluline on poliitiline, rahvuslik, kultuuriline ja usuline mitmekesisus, ning nõuab kodanikuühiskonna suuremat osalemist riigi ülesehitamises;
  4. rõhutab, et välisabi andmine on oluline; väljendab seepärast heameelt nõukogu 23. mai 2011. aasta otsuse üle eraldada 200 miljonit eurot arengukoostööle Lõuna-Sudaaniga, et suurendada kohalike kogukondade mõjuvõimu ja täita rahva põhivajadused ning korvata puudujääke inimressurssides ja infrastruktuuris;
  5. kutsub kõiki üldise rahukokkuleppe osapooli üles alustama püsivat ja konstruktiivset dialoogi, et leida lahendused veel lahenduseta küsimustele seoses ühiste piiride, kodakondsuse, rahva õiguste ja rahvusvaheliste kohustustega; tuletab meelde, et vaidlus naftatulu üle tuleb lahendada ning Põhja- ja Lõuna-Sudaani vaheline kokkulepe on äärmiselt oluline, kuna Lõuna-Sudaan sõltub selles valdkonnas täielikult Põhja-Sudaani infrastruktuurist; hoiatab humanitaarabi röövimise ohu eest ja kutsub üles võtma konkreetseid meetmeid selle ärahoidmiseks;
  6. mõistab teravalt hukka 10. mail 2011. aastal toimunud ettekavatsetud rünnakud ÜRO missiooni vastu Sudaanis Abyei piirkonnas, mille käigus sai tõsiselt haavata neli ÜRO rahuvalvajat; on seisukohal, et Abyei on endiselt kõige murettekitavam piirkond ning taunib selle militariseerimist nii Põhja- kui ka Lõuna-Sudaani poolt; avaldab kahetsust asjaolu pärast, et osapooled ei saavutanud mingit kokkulepet vastavalt üldisele rahukokkuleppele konkreetset selle piirkonna üle rahvahääletuse korraldamise osas, ning nõuab tungivalt, et kõik asjaosalised lahendaksid haldusküsimuse viisil, mis oleks kooskõlas rahva õiguste ja huvidega;
  7. toetab kindlalt ÜRO peasekretäri Sudaani eriesindaja Haile Menkeriose järjepidevaid jõupingutusi kahe osapoolte vaheliste läbirääkimiste algatamiseks, et parandada olukorda Abyei piirkonnas; väljendab heameelt Sudaaniga tegeleva Aafrika Liidu kõrgetasemelise

komisjoni esimehe Thabo Mbeki vahendamispüüdluste üle; innustab ELi vahendamisprotsessis osalema;

8. väljendab heameelt kõrge esindaja avalduse üle, milles ta mõistis teravalt hukka hiljutised vägivaldsed kokkupõrked Abyeis ja selle okupeerimise ning nõudis tungivalt, et osapooled viiksid välja oma väed, kes viibivad territooriumil ilma loata ja vastuolus ühises rahukokkuleppes sisalduva püsiva relvarahu protokolliga, ja võtaksid vajalikud meetmed tsiviilisikute kaitsmiseks ja inimohvrite ärahoidmiseks;
9. väljendab heameelt 27.–31. maini 2011 Dohas (Kataris) ÜRO egiidi all toimunud Darfuri rahuprotsessi kõneluste tulemuste üle; kutsub kõiki osapooli üles kinni pidama relvarahu ja sõjategevuse lõpetamise kokkulepetest, mis on juba allkirjastatud; nõuab tungivalt kõigilt muudelt Darfuri relvastatud rühmitustelt sõjategevuse lõpetamist ja relvarahulepingu sõlmimist Sudaani valitsusega; toetab tugevalt Doha järelduste alusel Darfuris püsiva relvarahu ja üldise rahukokkuleppe saavutamist;
10. tuletab meelde, kui tähtis on täielik läbipaistvus läbirääkimistel Darfuri ja Abyei küsimustes, samuti põhja-lõuna üldises dialoogis; nõuab, et esindatud oleksid kõik vaidluse osalised ja ka kodanikuühiskond ning poliitilised juhid kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;
11. väljendab sügavat muret teatatud opositsioonipartei liikmete, inimõiguslaste, ajakirjanike ja üliõpilaste meelevaldse arreteerimise ja kinnipidamise juhtumite pärast ning kinnitab veel kord, et uus riik peab olema rajatud demokraatlikele põhimõtetele ning õigusriigi põhimõttest, põhilistest inimõigustest ja vabadustest kinnipidamisele;
12. väljendab sellega seoses heameelt ÜRO Julgeolekunõukogu otsuse üle pikendada ÜRO Sudaani missiooni mandaati ning täiendada rahuvalvejõude Sudaanis; on seisukohal, et ÜRO jätkuv kohalolek on äärmiselt oluline kahe elujõulise riigi rahumeelse arengu seisukohast;
13. kutsub Aafrika Liitu üles olema valmis viivitamatult sekkuma Põhja-Sudaani sissetungi korral Lõuna-Sudaani eesmärgiga okupeerida maa-alad, mida ta nimetab vaidlusalusteks, põhjustades sellega veel ühe külmutatud konflikti Aafrikas;
14. kutsub seoses 9. juulil aset leidva iseseisvuspäevaga kahte osapoolt üles esitama konkreetsed kavad oma institutsioonide loomiseks ja/või reformimiseks, et mõlemad riigid saaksid sellest kuupäevast alates iseseisvalt toimida;
15. Kutsub Hartumi üles ratifitseerima Cotonou lepingu 2009. aasta augustis parandatud versiooni ja tunnustama Rooma statuuti; nõuab siiski, et Omar Al-Bashiri suhtes kohaldataks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu väljastatud rahvusvahelist vahistamismäärust;
16. väljendab valmisolekut luua tihe partnerlus üldise rahukokkuleppe mõlema poolega, et tagada põhja- ja lõunaosa jätkusuutlikud suhted;
17. kutsub ELi täpsustama oma diplomaatiliste esinduste volitusi nii Põhja- kui ka Lõuna-Sudaanis ning toetama tihedat koostööd ELi Sudaani eriesindaja ja ELi Põhja- ja Lõuna-

Sudaani delegatsiooni vahel;

18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ÜRO Julgeolekunõukogule ja ÜRO peasekretärile, Aafrika Liidu institutsioonidele, AKV-ELi parlamentaarsele assambleele ning ELi liikmesriikide valitsustele.